

P

Vlaams Parlement erkent slachtoffers van geweld op school en in jeugdinstituten

Vandaag verontschuldigt het Vlaams Parlement zich publiek tegenover de slachtoffers van 'historisch' geweld en misbruik in jeugd- en onderwijsinstellingen in Vlaanderen. Het is de eerste keer dat het Vlaams Parlement tot zo een publieke verontschuldiging overgaat. Daarmee volgt Vlaanderen een kleine groep landen die dit maatschappelijk geweld uit het verleden erkent. Tegelijk engageert het Parlement zich om al het nodige te doen om kinderen voortaan beter te beschermen tegen mogelijk misbruik.

De term 'historisch' geweld heeft zeker geen verzachtende betekenis. Het is niet zo dat het tijds kader en de opvoedingscontext van 'vroeger' de ernst neutraliseert van wat er gebeurde. 'Historisch' wil ook niet zeggen dat het lijden beperkt is tot een bepaalde levensfase, of dat het om 'oude verhalen' gaat van volwassenen over hun kindertijd die ondertussen veraf ligt. De verhalen van de 'overlevende' getuigen vaak van blijvend leed.

Het expertenpanel historisch geweld en misbruik analyseerde deze verhalen in het rapport 'Ondubbelzinnig kiezen voor erkenning'. Dat rapport is niet alleen een erkenning van het verleden. Veel 'overlevende' brachten hun verhaal bij het meldpunt geweld om kinderen en jongeren vandaag te beschermen: geen enkel kind mag ooit nog hetzelfde meemaken.

Hoe kunnen we met zijn allen bewaken dat er over twintig jaar geen nieuwe rapporten nodig zijn over deze tijd? Dat is een collectieve verantwoordelijkheid. Het is niet die verantwoordelijkheid die het Vlaams Parlement vandaag vertolkt. Naarmate er meer mensen getuigen, werd het duidelijk dat onderschat wordt hoe vaak steunfiguren in een gezagsrelatie zich grensoverschrijdend kunnen gedragen: in onderwijs- en jeugdinstituten, jeugdorganisaties, sportclubs, kerken en in familie en gezin. Het fysiek, psychisch en seksueel geweld gebeurde in tijden waar er al heel wat bestond: PMS, jeugdbescherming, onderwijsinspectie, kinderartsen. Hoe is het mogelijk dat zij geen alarm sloegen? Regelgeving die kinderen beschermt, is nodig maar soms niet genoeg. Het rapport reikt aanbevelingen aan om het in de toekomst beter te doen.

Vroegdetectie moet alle kansen blijven krijgen. Jongeren moeten omringd worden door verschillende beschermende schillen die elk verantwoordelijk zijn om signalen op te merken en correct te hanteren. Het stilzwijgen en indekken van geweld op kinderen en jongeren moet doorbroken worden. Daarvoor is er ondersteuning nodig van professionals. Zo kunnen signalen sneller worden opvangen en kan correcter gehandeld worden in verontrustende situaties. Hierbij moet genoeg ruimte zijn voor reflectie en intervisie. Het is niet de bedoeling dat aandacht voor geweld en misbruik professionals verlamd.

Op school en in instellingen moeten kinderen hun verhaal kwijt kunnen. Deze verhalen dienen ook ernstig genomen te worden. Dat vraagt een houding waarbij kinderen maximaal bij de school of de instelling betrokken zijn. Voor en met kinderen moeten we blijven zoeken naar mogelijkheden die gehoor geven aan hun individuele en soms

schrijnende verhaal van misbruik en mishandeling. Belangrijk is dat kinderen kunnen aankloppen bij een laagdrempelig aanspreekpunt. Het Vlaamse beleid zette de eerste stappen om het Meldpunt 1712 voor kinderen toegankelijk te maken. Tegelijk is ook een belangrijke taak voor inrichtende verantwoordelijken weggelegd: er moet dringend een transparant klachtrecht komen. Dat mag geen ad-hockeuze zijn.

Bovendien hebben we vandaag nog altijd te weinig zicht op de omvang van het geweld. Zijn de meldingen bij Meldpunt 1712 en de vertrouwenscentra kindermishandeling het topje van de ijsberg? Tweejaarlijks onderzoek naar de prevalentie van geweld op kinderen in het algemeen blijft meer dan nodig.

Onze volksvertegenwoordigers doen vandaag een inspanning om waardig een plaats en erkenning te geven aan de slachtoffers van toen. Zeer belangrijk daarbij is de participatie van zowel de slachtoffers als van de jeugd- en onderwijsinstellingen zelf. Zo maken alle betrokken partijen eensgezind duidelijk dat wat gebeurd is onrechtvaardig is. Dat is voor iedereen die vandaag verantwoordelijkheid draagt tegenover kinderen en jongeren een krachtig signaal dat geweld en misbruik onmogelijk getolereerd kunnen worden.

Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris en lid van het expertenpanel historisch geweld en misbruik & **Peter Adriaenssens**, kinder- en jeugdpsychiater en voorzitter van het expertenpanel historisch geweld en misbruik

22 april 2014